

Handwritten signature

EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1968.év December — Chartered July 14, 1958. B. 56-940. — 27 és 28-ik Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

II. RAKÓCZI FERENC IMÁDSÁGA A HAZÁÉRT NEHÉZ IDŐKBEN:

Teremtőisten; Igazság kútfeje, kegyelemnek kimerithetetlen forrása, Te parancsolataidról megfélemedezett népedet néhanapján a szolgaság jármával sújtod, hogy megtörvén gögjét, amint a büntetésben igazságot adtál, a megbocsájtásban újból kegyelmet nyujts neki. Bevalljuk Uram őseink nyughatatlanságát, beismerjük mindennapi vétkeinket, amelyekkel ellened támadván, valóban megérdemeljük ostorodat.

Rászolgáltunk Uram, hogy nemzetünk dicsősége elhomályosodjék, s gyermekeink idegen nép járma alatt görnyedjenek. Csaknem méltók vagyunk, hogy magvunk szakadván, eredetünk emlékezte és nemzetünk neve feledésbe merüljön, mivel elhajoltunk Tőled, Istenünktől és Urunktól. Mindazonáltal ó Uram, tekintsd a nyomorúság ez örvényébe hullott népednek sóhaját, hallgasd meg a szegények, az özvegyek és árvák Hozzád felsíró jajkiáltását. Tekintsd a bűnhődésre kész ártatlanoknak kiontott vérért, s ne feledkezzél meg irgalmasságod cselekedeteiről, melyekkel hajdan oly kegyesen elárasztottad szolgaságban sinylődő választott népedet.

És ha lelkünkben lángra lobbantottad felszabadulásunk vágyának tüzét, vezérelj cselekedeteinket, erősítsd meg karunkat, élesítsd fegyvereinket, hogy egyesült erővel szolgálhassuk kegyes akaratodat. Adj Uram azoknak, akiket vezéreinkül rendeltél, hivatásukban bölcsességet, a balsorsban bátorságot, a szerencsében mérsékletet, hogy végzéseitek útján haladjanak. Te jelöld ki Uram táboraink határát, vedd körül irgalmasságod köntösével, óvd meg az ellenségnek cseleitől, s üzd el az álmot a virrasztók szeméről, nehogy készületlenül találtassunk.

A Te angyalod legyen a mi örünk és vezetőnk a csatában, aki szétszórja a fegyverek golyóit, s valamint Izraelt szárazon vitte át a tengeren, vezessen át bennünket is sértetlenül ellenségeink tömegén. Add végül mi Urunk, legkegyelmesebb Atyánk, magyarok nagy, szent, hatalmas Istene, hogy felvétetvén néped kebelébe, rendeléseitek útjáról le ne térjünk, hanem igazságtételeid örvéé lévén, útunk nyugalomban és békességben vezessen Tehozzád, ki végtelen kegyelmednél fogva azt akartad, hogy kiszabaduljunk a szolgaságból és megváltassunk. A mi Urunk Jézus Krisztus által, ki a Szentháromságban Veled él és uralkodik, mindörökkön-örökké.

Ámen.

(:Rodostó, 1720:)

A magyar emigráció lapjai közül talán egyik sem jellemezte és foglalta össze oly találóan és helytállóan a Földünkön uralkodó mai felfordult és zürzavaros helyzetet és annak okait, mint a „Hadak Útján” júniusi vezércikkének bevezető része és a július-augusztusi szám egész vezércikke.

Ha akár az említettek alapján, akár azoktól függetlenül az emberiség jövődő sorsát kutatni igyekszünk, akkor azt szerintünk úgy a történelem tanulságai, mint a jelenleg fennálló helyzet alapján az alábbi három legfőbb tárgykör terén kell tennünk, melyek közül az első kettő feltétlenül ennek a századnak még hátralevő harmadában fog kibontakozni és kialakulni, míg a harmadik éppen úgy bekövetkezhetik holnap, mint évtizedek, vagy éppen évszázadok múlva, de végleg elmaradni az is aligha fog.

Az egyik ilyen tárgykör az emberiség életformája.

Ha az emberiség eddigi történetébe visszapillantunk, csak azt láthatjuk, hogy az a maga sorsával mindig elégedetlen volt, mindig „más” életformák után vágyott, s ha azokat elérte, hamarosan megváltoztatta. Ezek a változások azonban legfeljebb csak az újitóknak hoztak némi hasznot — bár tulságosat azoknak sem — míg a nagy tömegek sorsa és elégedetlensége — ha kisebb-nagyobb eltolódásokkal is — általánosságban maradt a régi. Mindez nem is lehetett másként, hiszen ezek mind a meg nem változtatható emberi alaptermészetből eredtek, s mivel ezek a nyers létfenntartással is párosultak, azok — hasonlóan az élőlények másik két csoportjához — örökös harcokhoz vezettek. Így a változások vezetői által hirdetett „béke, jólét és boldogság” jelszavak csak üres szölamoknak, de tartós és abszolút értelemben soha el nem érhető utópisztikus dolgoknak bizonyultak.

Tartósabb eszmét a multakban csak kettőt látunk: Egyik a faji és a nemzeti eszme, melyek — mint születési adottságok — meg nem tagadhatók. A másik — bár ez már csak a fehérember világában — a Jézus Krisztus-i eszme, ami az emberi együttélésnek oly mélyreható szabályait fektette le, hogy azok közel 2000 év után is helytállóaknak és maradandóknak bizonyultak. Minden más eszme azonban csak elmúlásnak, vagy örökös változásnak volt alávetve, nem lehet tehát mindez másként a jövőben sem.

Így ha az emberiség jövődő életformáját kutatjuk, csak arra az eredményre juthatunk, hogy hamarosan a bolsevizmus is meguntta és elavulttá válik, s beleolvad abba az eszmébe, ami majd ezután jön. Nagy kérdés azonban, hogy az ezzel párosult pánszlávizmus is megszűnik-e? ... Aligha, hiszen ez már egy olyan nemzeti eszme, ami az orosz nép lelkében évszázadok óta él.

Hogy milyen lesz a közeljövő életformája, azt pontosan senki sem tudhatja. Így legfeljebb csak arra mutathatunk rá, hogy a „nagy idők termelik ki a nagy embereket” mondás aligha fog érvényesülni, hiszen a mai u.n. tömegember nehezen termel ki magából ilyeneket, s ha mégis, úgy azokat maga a kisebb értékű tömegember nyomná el. Így könnyen

teljes anarchia, vagy éppen atomháború és Noé bárkája lehet ezeknek a vége, amiből kiszállók majd kezdenek előlről mindent úgy, mint évezredek előtt, de akik a maguk egyszerű életében — legalább is eleinte és a mai túlkultúrált és agyongépesített túlhajszoltsággal szemben — relative meg fogják majd találni az annyira óhajtott békét, nyugalmat és az ezekből eredő boldogságot.

Ha a fentiek keretében — de az előbbi eshetőségek kikapcsolásával — a minket legjobban érdeklő Hazánk jövőjét mérlegeljük, csak arra gondolhatunk, hogy a bolsevizmus megszűntével úgy eszmeileg, mint minden más tekintetben ott is ugyanolyan viszonyok lesznek, mint Nyugateurópában, az 1918 előtti területre azonban sajnos, aligha számíthatunk. Bármi szomorúan is, de tudomásul kell vennünk, hogy a hadak útján fekvő Hazánk lakossága a több mint 1000 éven át folytatott önvédelmi harcok során úgy megritkult és a megmaradtak annyira az ország legjobb megélhetést nyújtó belső területein telepedtek meg, hogy így a perifériákra — különösen azok déli részeibe — részben beszivárgás, részben betelepítés útján idegen nemzetiségűek kerültek be, akik közül legfeljebb csak az 1918 nov. 1-je után jötteket és azok leszármazóit lehet kitelepíteni. Így csak az Európai Egyesült Államok keretébe tartozó Kárpátmedencei Népek Szövetsége látszik reális megoldásnak, melyen túlmenő követelések könnyen többet árthatnának a tényleg elérhető célnak, mint használhatnának. Azért viszont az utolsó leheletig küzdeni kell, hogy a magyarlakta területek — beleértve a Székelyföldet és a bárhol levő német szigeteket is — 1918-beli nemzetiségi alapon és az Anyaországgal összefüggő módon maradéktalanul vissza legyenek csatolva, s ahol az összefüggő visszacsatolásnak idegen lakosság áll az útjába, azokat onnan ősi jogon és széles sávon át kell költöztetni.

Az így létrejövő és természetes határokkal rendelkező Kárpátmedencei Népek Szövetségében úgy centrális fekvése és népessége, mint magasabb kultúrája folytán önműködőleg a magyarságé lesz a vezető szerep.

A másik ilyen tárgykör a színes fajok előretörése:

Mint lapunkban nem először mutatunk rá, a színes fajok előretörése — talán az indiánok kivételével — mind veszedelmesebb méreteket kezd ölteni, amit a már is fennálló, de a továbbiakban folyton növekvő számbeli túlsúlyukon kívül, legfőként a fehérember iránti gyűlöletük fokoz.

Ezek közül legveszedelmesebbnek a némely viszonylatban több mint 2000 éves kultúrájú, máris 800 milliós, de a század végére már 1000 milliós, s így terjeszkedésre kényszerülő, törhetetlen háborús akarattól áthatott, s immár atombombával is rendelkező sárga fajt kell tekinteni. Így méltán állíthatjuk, hogy miként a mai fehér fajú nemzedékek élete a bolsevizmusnak nevezett vörös veszedelem jegyében folyt és folyik le, úgy a jövő ilyen nemzedékek életére legfőként a sárga veszedelem fogja ráütni a bélyegét.

A színes fajok előretörésében rejlő veszélyt azonban különösképpen fokozza, hogy annak még idejében történő megelőzésére a fehérember vétkes könnyelműséggel és megdöbbenő rövidlátással — legalább is mind- eddig — nemcsak semmiféle komoly intézkedést sem tett, hanem egymás-

közi örökös háborúskodásokkal, a színes fajok különböző felszabadításai-
val és egyenjogúsításokkal, egyes országokban hozott abortusz rende-
tekkel és a pápa — fogamzást meggátló szerek elleni — encyklikájának
kritizálásával csak gyengíti az amúgy is kisebbségben levő fehérember
erejét és így mindinkább elősegíti a színes fajoknak azt a törekvéseit,
hogy öt teljesen elnyomják.

Elsősorban Oroszországnak kellene tehát belátnia, hogy neki nem az
a „hivatása”, hogy a közép- és nyugateurópai fehérember kultúráját szét-
rombolja és öt magát ideig-óráig uralma alá hajtja, hanem az, hogy a
sárga veszedelmet Ázsiában feltartsa, hiszen az elsősorban az ő létét
fenyegeti.

A színes fajok emberi mivoltát és emberi jogait senki sem vonhatja
kétségbe, de kizárólag csak ezeknek a fogalmaknak a határain belül
és semmiesetre sem a fehérember rovására, vagy éppen leigázására.

Ezzel kapcsolatban legelsőbb arra kell rámutatnunk, — ami egyéb-
ként nemcsak a fajokra, hanem az azokon belüli nemzetekre és az egyes
emberekre is érvényes — hogy az „egyenlő jogúság” és az „egyenlő
értékűség” nemcsak egyáltalán nem azonos fogalmak egymással, hanem
nem is egymásból eredőek. Az egyenjogúság ugyanis távolról sem jelenti
azt, hogy az ahhoz jutottak most már minden tekintetben egyenlő értékűek
is egymással. S mivel ezen a tételen a „többségi” elv semmit sem változtat,
utóbbi azzal a roppant nagy veszéllyel jár, hogy így a feltétlen többség-
ben levő, de kisebb értékű tömegember kezébe kerül a kiválasztás, s ezzel
a vezetés joga is.

Ennek a tételnek a figyelmen kívül hagyása juttatta rövid félév-
század alatt az emberiséget oda, ahová jutott, s fogja juttatni, ahová
majd jut.

Egy másik fontos tétel pedig a jogos önvédelem, ami minden élő-
lénynek egyik legtermészetesebb joga, így ezt minden jogállam úgy fog-
lalta törvényekbe, hogy azzal élni nemcsak valamely már bekövetkezett
támadás esetén lehet, hanem akkor is, ha annak fenyegető volta már
kétségtelen.

Az említett 2 tétel alapján tehát a fehérember úgy a saját szószerint
értett létérdekében, mint az egész emberiség érdekében csak akkor jár el
helyesen, ha a színes fajoknak az általuk legérthetőbb módon — főként
a terjeszkedésre alkalmas fegyverektől való megfosztással — magyarázza
meg, hogy — legalább is ezen a Földön — a teremtés koronája a fehér-
ember, akinek az emberi életet szebbé és magasabbrendűvé tevő minden
eddiggi kultúra és vívmány köszönhető. Az egyetememes emberiség érdeke
kívánja meg tehát, hogy a vezetőszerpet továbbra is és mindenkoron
az töltsse be. S ha a színes fajok túlnépesedése mai területükről terjeszkedést
kíván, úgy a születések szabályozását — bár ez az általános túlnépesedés
folytán a jövő században máshol sem kerülhető el — kezdjék el ők, de
ne éppen a már amúgy is kisebbségben levő és viszonylagosan legérté-
kesebb fehérember.

Mindenesetre ha a fehérember mai nemzedékei a kellő intézkedéseket
még a mostani 12-ik órában sem teszik meg, úgy ezzel — a következő

nemzedékek súlyos vádjától kísértén — csak saját fajuk sírját ássák meg.

A h a r m a d i k tárgykor a világmindenségbeli helyzet figyelembe
vétele:

A emberiség — megfelelően az azt alkotó emberegyedek egocentri-
kus mivoltának — nemcsak az Ős- és Ókorban, hanem még az alig 400
évvel ezelőtti Középkorban is abban a hitben élt, hogy nemcsak a Hold,
hanem az egész világmindenség minden egyes égiteste is a mi Földünk
körül forog. Egy Kopernikusnak (1473—1543), majd Galileinek (1564—
1642) kellett tehát jönnie, hogy ez a tévfelfogás — bár még hosszú időn
át tartó ellenkezés, sőt felháborodás után — megdőljön és a tényleg fenn-
álló helyzet kiderüljön.

A mai kor embere azonban már azt is tudja, hogy a mi — körülötte
forgó bolygókkal és azok körül keringő holdakkal is rendelkező — nap-
rendszerünk sem egyedüli a végtelen nagy világmindenségben, hanem még
sok, nagyon sok ugyanilyen van abban, melyek a mi naprendszerünkkel
együtt már központiasabban fekvő és a mienknél nagyobb Nap körül
forognak. Ebből az immár felderített tényből tehát joggal következtethető,
hogy ez a már központiasabban fekvő és a mienknél nagyobb Nap is sok
más ilyen társával együtt egy még központiasabban fekvő és még nagyobb
Nap körül kering... S így tovább mindaddig, míg eljutunk a kifelé
egyébként végtelen világmindenség feltétlen meglévő valódi központ-
jához, mely körül nemcsak a hozzá legközelebb levő legnagyobb és az
azok körül keringő távolabbi kisebb naprendszerek forognak, hanem
azok az általunk látott u.n. állócsillagok is, melyek a mi naprendszerünkkel
együtt haladva, csak számunkra látszanak ilyeneknek.

Mindezek után tehát a Kopernikus-Galilei előtti korszakhoz hasonló
igen nagy tévedés és beképzeltség lenne azt hinni, hogy a végtelen világ-
egyetem emberi számokkal ki nem fejezhető tengernyi sok égiteste közül
egyedül és kizárólag csak a mi Földünk rendelkezne a szerves élethez
szükséges viszonyokkal, s így a többiek közül mégcsak egyen sem élnének
a földi emberhez hasonló, vagy éppen tökéletesebb lények... Az elmúlt
évtizedekben többfelé is észlelt „repülő csészealjok”, azoknak szemtanui,
az azokról készült fényképek és a levegőben nyomtalanul eltűnt repülő-
gépek valahogy nem ezt bizonyítják, hanem éppen azt, hogy más —
bár egyelőre még ismeretlen — égitesteken is élnek hozánk hasonló emberi
lények, akik a mienknél nagyobb technikai fejlettséggel rendelkeznek. (Ami
persze még nem feltétlen jelenti a magasabb erkölcsi, szellemi és más
irányú kultúrát is.)

Mindenesetre egy ilyen más csillagzatról származó élőlényeknek a
mi Földünkön történő megjelenésével bármikor számolni lehet... Hogy
ez részükről barátságos lesz-e, avagy ellenséges, azt nem tudhatjuk. Az
azonban bizonyos, hogy ha ez bekövetkezik, akkor az a földi ember élet-
módját és felfogását több vonatkozásban is gyökeresen meg fogja változ-
tatni.

Így többek között bizonyára több fény fog majd derülni arra is, hogy
a földi ember által a kezdet-kezdeté óta mindig érzett és — bárha külön-
böző formákban is — mindig hitt, mindent létrehozó, a legapróbb rész-

letekig mindent a legtökéletesebben elrendező és élő életet is teremteni tudó Legfelsőbb Nagyhatalom hol és milyen formában létezik.

Mert hogy ilyen Hataiom van, s hogy az nemcsak astronomiai és élettani, hanem erkölcsi törvényekkel is rendelkezik, az minden látni és gondolkodni tudó ember előtt kétségtelen.

* * *

(:Fenti cikkünk harmadik tárgykörének mintegy kiegészítését képezi az alábbi értékes esemény-összefoglalás, amit a pittsburghi „Magyarság” f. év szept. 20-i 33. számából vettünk át. Szerk. biz.:)

HAT GÉP NEM TÉRT VISSZA...

Irta: Keviczky Kálmán

Jó régen történt, 1945. december 5-én, de valóság, hogy az USA. Fort Lauderdale, Florida-i tengerész repülő bázisáról 14:02-órakor, gyönyörű napsütésben öt TBM. Avenger típusú motoros torpedó-bombázó repülőgép emelkedett a magasba.

A repülést irányító ellenőrző-torony jelentése szerint a repülő-járőr pontosan 14:08-kor háromszög alakzatba fejlődve indult el a megszokott légi portyázására és 14 fő volt a személyzet. A parancsnoki gépben 2 és a négy kísérőben egyenként 3 személy foglalt helyet. Kivétel nélkül kitűnően képzett háborús pilóták, akik nemcsak a terepet ismerték tökéletesen, hanem esetleges baleset, vagy kényszerleszállás minden lehetőségére kiképzett katonák is voltak, s ezt a járőr-repülést nem első esetben végezték.

Útirányuk: 160 mérföld Kelet, majd 40 mérföld Észak, végül Délnyugat irányba fordulva, vissza a Fort Lauderdale-i repülőtérré. A járőr parancsnoka az indulás után 15:45-kor szokott rádióon jelentkezni, hogy az ellenőrző toronytól a leszálláshoz engedélyt és utasítást kérjen. A légierő „Routin Mission”-nak nevezi ezeket a naponta megszokott kisebb járőr-repüléseket.

Ez alkalommal azonban a 15:45 helyett váratlanul korábban szólalt meg az ellenőrző-toronyban a hangszóró:

— Ellenőrző-torony! Veszély! — Ellenőrző-torony! Segítség!!!

A repülőter jelentkezése után hosszabb szünettel a járőr parancsnoka bizonytalanul jelentette:

— Nem látjuk a földet... Ismétlem... Képtelenek vagyunk bármit is megfigyelni alattunk....

— Pontos helyzetjelentést kérek! — utasította a repülőter tornya.

— Nem tudjuk biztosan hogy hol vagyunk... és képtelenség megállapítani... egyszerűen nem tudjuk... — jött a kétségbeesett válasz.

Szakember által is elképzelhetetlen, hogy a legideálisabb időjárási viszonyok között öt repülőgép „öreg” háborús, tapasztalt pilótái és navigátorai, békében, ismert terület felett, még egy „gyereknek” is könnyű járőrfeladat végrehajtása közben képtelenek legyenek helyzetük felől tájékozódni és ne tudják azt megállapítani. — De feltételezve, hogy a járőr-

parancsnok hirtelen megbetegedett, akkor meg mi történt a többi tizenhárommal?

A délutáni nap a tiszta időben már erősen Nyugat felé hajlott, s az ismeretlen veszélyben észszerű és katonai nyelven kifejezve a „paraszi” megoldás csak egy lehetett: kivágni a köteléket a Nap irányába nyugat felé.

— A kötelék forduljon azonnal Nyugatnak!

Dermesztő válasz érkezett:

— Nem tudjuk merre van Nyugat... Az irányokkal nem vagyunk tisztában... minden elromlott... idegen... még a tenger sem látszik tengernek...

E választ követően az irányító-torony parancsnoka érthetetlenül figyelte az öt gép pilótáinak egymás közötti, kétségbeesett és hiszterikus párbeszédét. — Végül a torony-parancsnok drákói szigorral a járőr parancsnokságát a levegőben az egyik kísérő gépnek adta át.

Mitsem használt. — 40 perccel a leszállási idő elmúltával a járőr utolsó jelentése így hangzott:

— Most 16:25 óra van. Még most sem tudjuk, merre vagyunk... talán 250 mérföldnyire Lauderdale-től... Úgy néz ki, mintha...

És az öt TBM. Avenger torpedó-bombázó 14 főnyi személyzetével örökre és nyomtalanul eltűnt...

A repülőter parancsnoksága az elveszett járőr felkutatására azonnal, 13 személyzettel egy Martin típusú óriásbombázót indított.

A gép állandó összeköttetésben volt az irányító-toronnyal és rendszeresen küldte helyzetjelentéseit, — míg aztán hirtelen a Martin bombázó rádiója is elhallgatott...

A Martin is eltűnt!

Az Art Ford félórás „dokument-filmje” a haditengerészetnek, a „Coast Guard” 21 cirkálójának, a Solomos repülőgép-anyahajónak és 300 repülőgépnek monumentális tengeri felvonulását mutatja be annak az éjjel-nappali kereső szolgálatnak, mely az elveszett hat gép után a tengeren, szárazföldön és a levegőben napokon át folytatódott...

A szerencsétlenség nyomát azonban mind a mai napig nem találták és az elveszett gépeket a forgalmas Karibiai tenger egyetlen hajója sem látta.

Hat gép 27 személyzetével a fedélzeten eltűnt! — A levegőben!

Ne mosolyogjunk e megállapításon, mert 1948. január 28-án az angol South American Airway Co. „Star Tiger” nevű 4 motoros személyszállító gépe, 6 főnyi személyzetével és 34 utasával a fedélzetén, ugyancsak a Bermuda-i térségben, 400 mérföldnyire Bermuda repülőterétől iránnyal Kingston, Jamaica szigetének fővárosa felé „utoljára” ezt a jelentést küldte:

— Helyzetem: 400 mérföldre Bermuda repülőterétől. Időjárás kitűnő. Gépem tökéletesen működik! Pontosán érkezünk Jamaicába!

Sohasem érkezett meg!

1949. január 17-én, ugyanennél az angol társaságnál a „Star Tiger” testvérgépe, az „Ariel” volt a nyolcadik áldozat. Ugyanazon az útvonalon

McPhee kapitány 7 tagú személyzetével és 13 utasával, az előírt repülőmagasságból ezt jelentette Bermudának:

— Itt McPhee kapitány az Ariel fedélzetén, iránnyal Bermudából Kingston, Jamaicába. Repülési magasságot elértem, időjárás megfelelő. Érkezés Jamaicába pontosan várható.

Ő sem érkezett meg soha!

1962. január 8-án egy KB-50 US. Air Force üzemanyag-töltő repülőgép Róbert Tawney őrnagy parancsnokságával és 9 személyzetével együtt, az Azori szigetektől útban a virginiai Langley légibázisa felé, az Atlanti Óceán felett nyomtalanul eltűnt!

A gép útját kísérő és irányító repülőterek gyenge és zavaros jelzéseket fogtak fel utoljára.

Micsoda hatalmas és ismeretlen erők emelik ki gépeinket a levegőből? Mi húzódik meg a polgári és katonai légiforgalom gyakori, tömeges és felderíthetetlen szerencsétlenségei mögött? ...

És miért figyelmeztette Knut Hammarskjöld, az International Air Transport Association vezérigazgatója 1966. május 23-án a sajtón keresztül a közönséget, hogy idejében fel kell készülnünk a világűr emberi lényei- nek közeli látogatására? ...

ESEMÉNYEK A CSŐ. CS. K. UTOLSÓ FÉLÉVÉBEN.

— Folyó évi június hó 16-án nagyobb küldöttséggel vettünk részt a M. V. R. zászlószentelési ünnepségén, amelynek lefolyásáról külön is beszámolunk.

— A Magyar Szabadságharcos Világszövetség clevelandi szervezete okt. 27-én rendezett nagyszabású októberi megemlékezésén a Cső. Cs. K.-et szintén nagyszámú küldöttség képviselte, mely Közösség egyike az októberi megemlékezések folytonosságát biztosító állandó koordináló bizottságok.

— A Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti Bizotmánya az első bécsi döntés 30. évfordulójára nov. 2-án rendezett emlékestjén ugyancsak küldöttséggel képviseltettük magunkat. A műsor keretében elnökünk emlékezett meg a terület visszacsatolással kapcsolatban a volt M. Kir. Csendőrségre hárult feladatokról.

— November 9-én tartottuk meg évi rendes közgyűlésünket. A Magyar Hiszekegy elmondása és halottainkról való megemlékezés után elnökünk ismertette az év eseményeit, majd a pénztáros tette meg jelentését. Közgyűlésünk a felmentvényt megadta és elismerését fejezte ki úgy a pénztárosnak, mint a pénztári ellenőröknek lelkiismeretes munkájukért.

A segélybizottság vezetőjének javaslatára az idén is kb. 400 dollárnyi karácsonyi segélyben részesítünk rászoruló — zömmel otthon élő — bajtársakat. —

Titkárunk ismertette a szilveszteri bálunkkal kapcsolatban eddig elvégzett munkálatokat és tájékoztatást adott az idei Pöttyös-bálunk elma-

radásának okairól, amit a júniusi piknikkel és a nov. 17.-i ebéddel pótolunk. —

A közgyűlés ezután felháborodását fejezte ki a volt m. kir. csendőrséget és annak egyes tagjait a közelmúltban — sajtó és névtelen-levélben — ért támadások felett.

A folyó évi E. É. júniusi számának 28. oldalán közzétett „Bajtársak figyelem” felhívással kapcsolatban, különös tekintettel a B. L. f. évi aug.-i számában megjelent közleményekre, az elnök ismertette a már megtett és folyamatban lévő lépéseket. — A közgyűlés úgy határozott, hogy a végleges döntés előtt az ezen pontra vonatkozó részletes jegyzőkönyvi kivonatot megküldi egyik Európában élő bajtársunknak, a MKCSBK Felügyelő Bizottságához való továbbítás végett. Amennyiben a későbbiek folyamán a szükség úgy kívánja, rendkívüli közgyűlést fogunk összehívni. Bajtársainkat a fejleményekről tájékoztatni fogjuk. —

A javaslatok és indítványok letárgyalása után következett a tisztikar lemondása, amit a választás követett. Ennek eredménye, hogy közgyűlésünk egyhangúlag a következő évre is az eddigi tisztikart választotta meg. —

A közgyűlés a Hiszekegy elmondásával fejeződött be. —

— A gyászos emlékű októberi forradalom 50. évfordulója alkalmából nov. 17-én egy magyar vendéglőben társas ebédet tartottunk, amelyen bajtársaink és hozzátartozóik szép számban vettek részt. Az ebéd után az elnökünk ismertette az összeomlást megelőző és követő hónapok otthoni és külföldi előzményeit, fontosabb eseményeit időrendben: rövidesen összefoglalva az alábbiak szerint. —

1918 okt. 15-én jelent meg IV. Károly király kiáltványa Ausztria nemzeteihez, melyben felszólítja azokat, hogy önállóságra rendezkedjenek be. A magyar miniszterelnök ugyanakkor figyelmezteti a királyt esküjére: „A magyar szent korona országainak integritása semmiképp sem érinthető Ausztria újjáalakulásával!”

Okt. 21-én a király Ausztriát német-szláv szövetséges állammá nyilvánítja, de Magyarország szabadon intézheti sorsát personál unió keretében.

Okt. 29-30. A meggondolatlan horvátok és az ellenünk uszított szlovákok elszakadnak Magyarországtól.

Okt. 31. Pesten kitör az „őszirózsás” forradalom. Meggyilkolják gr. Tisza Istvánt, akit a meglepett — néhány fős — őrség nem tud megvédeni.

Károlyi Mihályt, a „farkastorkú gróf”-ot a király miniszterelnökké nevezi ki. Károlyi és csoportja eljuttatják az ország külpolitikai-diplomáciai önvédelmét, katonailag kiszolgáltatják, területekről lemondanak, miket átengednek a minket körülvevő ellenséges államoknak.

Nov. 3. A győztesek a Monarchiával fegyverszünetet kötnek Páduában, mely egyezmény — akkor még — az ország határait sértetlenül hagyja.

Nov. 8. Károlyi Belgrádban katonai egyezményt ír alá, s ezzel jogot ad az ország egyes részeinek megszállására.

Nov. 11. Fegyverletétel. A Monarchia és egyben a balkáni front összeomlása után a német hadsereg kapitulál. A válság oka röviden: 150 millióval szemben 800 millió állt, tank- és repülő-főlény amott, anyag és élelmiszerhiány nálunk. (:Blokádgűrű:.) Végül a legnagyobb baj volt, a belső front felbomlasztása.

Magyarország vesztesége hősi halottakban 670.000 fő.

Nov. 16. Károly király lemond a trónról, uralkodási jogainak gyakorlásáról. Erre Pesten Károlyiék kikiáltják a köztársaságot.

Nov. 19. Megérkezik hamis útlevelel Moszkva megbízottja, Kun Béla, Szamuelli, a későbbi terrorista-vezér, Rákosi és még 24 kommunista mozgalmi ember. Ekkor indul meg a „Vörös Újság”, a következő idők hirhedt napilapja.

Nov. vége, dec. eleje. A Felvidékre cseh szokolisták törnek be. Elvész Trencsén, Pozsony, a Csallóköz, Komárom, majd Kassa. — Az oláhok átlépik az erdélyi hágókat. — Ezzel vette kezdetét Csonkamagyarország szomorú élete.

Az összejövetelen résztvevők lehajtott fővel, meghatódva hallgatták az egész életükre kiható e tragikus eseményeket.

— Dec. 7-én igazgatósági gyűlés. Egyetlen tárgya a szilveszteri est megbeszélése. Résztvettek rajta a V. R. kiküldöttei is, kik a rendezésben az idén is segítségüket ajánlották fel.

— Dec. 8. Tüzér bajtársaink d. e. szentmise, d. u. bajtársi összejövetelen áldoztak — nívós műsor keretében — védőszentjük, Szent Borbála emlékének.

Családi Közösségünk mindkét rendezvényen képviselve volt. —

50 ÉVE TÖRTÉNT.

Az előző oldalon leírt bajtársi összejövetelünkön elnökünk röviden felsorolta a történeteket 1918 okt. 15.-étől, amelyek következménye a mai, 50 év utáni hazátlanságunk is, s amely kihatásaiban csak Mohácshoz hasonlítható.

Okt. 31-én megy át a hatalom teljesen a Károlyi féle „Nemzeti Tanács”, illetve a forongó tömeg kezébe. — írja v. Adonyi vk. örgy. a magyar katonáról írt könyvében. „Összedőlt Magyarország ezeréves épülete... nem kell többé hadsereg...” örvendezik a destruáló körúti lap, az „Est”. Az „öszirózsás” forradalom kormánya, melynek első tette volt hazánk nagy fia gr. Tisza István meggyilkolása, elrendeli az azonnali fegyverletételt, holott ellenség nem állt hazai földön! A határok védelmére visszavonuló, még kézben tartott, fegyelmezett alakulatokat a felállított 10 leszerelési állomás intézi el. De azért igen sokan fegyverrel térnek haza. — A rothadás bentről, Budapestről indul meg, már hónapokkal azelőtt, amikor parancs megtagadására szóló felhívásokat tartalmazó röplapokkal árasztják el a frontot, a szabadságosokat, sebesülteket itthon környékezik és mételtyezik, gyűlésekre invitálják, a hazulról küldött levelekbe röplapokat csempésznek, züllesztik a hadsereget. — Tele volt

az ország — különösen Pest — u. n. frontlógósokkal, szökevényekkel, majd novemberben a hazatérő fegyveresekkel, akik egyes vidékeken elvadulva fosztogattak, sőt már földet is osztottak! Több helyen — nem csak nemzetiségi vidéken — megtámadták a cső. őrsöket, mint pl. a Szabolcs m-i D. községben, ahol fegyveresek puskatűzzel fogadták a rendet tartani kivonult cső-eket, mire az öpk. is tüzet vezényelt. 6 halott, 1 sebesült... írja B. Z. egy elbeszélésében. Az őrsök erősen csökkent létszámmal is 4 éven át emberfeletti munkát végeztek a háttország belső rendjének fenntartásában. Az előrelátás hiányát mutatta és sok helyen végzetes lett, hogy tábori rendészetre és különösen Szerbia megszállására sok-sok száz cső-t vezényeltek, akiket az őrsökön karhatalmi pót-csendőrökkel, öreg népfelkelőkkel helyettesítettek, akik nem állhattak a csendőri hivatás magaslatán.

Az őrsök a belterületen mindenütt a helyükön maradtak, s ha a bizonytalanságban és zürzavarban nehezen is, de megszakítás nélkül végezték a most különösen fontos munkájukat. Ezen őrsök létszáma azután pár hét alatt feltöltődött a hadtápról, a Szerbiából bevonult, majd a megszállt területekről visszavont tényleges csendőrökkel. — Elképzelhető, mennyi dolguk volt rendet teremteni!

Ma is emlegetik idős magyarok, hogy ha akkor, október közepén csak háromszáz csendőrt összpontosítottak volna Pestre, minden másképp lett volna...

Az általános helyzetről a tulajdonunkban lévő, Budapesten megjelent egyik politikai napilap nov. 27-i száma tájékoztat, abból idézünk:

„Románia felől véres felhők tornyosulnak. Ferdinánd román király mozgósította a hadsereget... melyet harcra hív. Azt mondja, hogy a bukovinai és erdélyi testvéreik hívják őket az utolsó harcra. Az előnyomuló román haderők elérték Csikszépvíz községet. A katonák a nép között kiáltványt osztogatnak”. Ez így szól:

„Románok! Öfelsége Ferdinánd király parancsára és a román nemzeti komité hívására lépte át hadseregünk a Kárpátokat. Testvéri szeretettel taposva Erdély földjét, a román hadsereg szent nemzeti és emberi jogok nevében jön, hogy mindenki számára teljes szabadságot biztosítson. E gondolattól áthatva, biztosítják a Dunáig és Tiszáig jutó román terület valamennyi polgárát nemzeti és valláskülönbség nélkül, hogy mindenki vagyon- és személybiztonságát megőrizzük. Ezennel felhívunk mindenkit, hogy román oltalom alatt folytassa foglalkozását, hogy a városokban s falvakban a normális élet folyhasson tovább. Mindenki szabadon gyakorolhatja polgári jogait, figyelmeztetünk azonban egyúttal mindenkit, hogy minden rendzavarást, minden erőszakosságot és minden engedetlenséget teljes szigorral büntetünk. — A hadsereg vezérkari főnöke: Presan tábornok.”

Román körök véleménye, hogy a hadsereg bevonulása csak az entente hozzájárulásával következhet be. Azt hiszik, hogy 26 vármegye megszállása is tulzás, mert hiszen 6-7 vármegyében alig néhány községben laknak románajkúak.

A magyar népkormány szikratáviratban panaszt tett a balkáni entente haderő főparancsnokának a románok és csehek előnyomulása miatt, ami

a fegyverszüneti feltételek erőszakos megsértése. Közli, hogy felszólította a Romániából visszavonuló, itt áthaladó Mackensen fővezért csapatainak lefegyverzésére, de az erre nem hajlandó. Ezt foganatosítani nincs erőnk, intézkedést kér.

A hm. sajtóosztály aznapi jelentése szerint a románok megkezdték az előnyomulást a Moldva völgyében, a Tölgyesi szoroson át Borszék felé, a Gyimesin Csikszereda felé, valamint az Ojtozi szoroson.

A szerb helyzetről csak röviden ír e lap. Közli, hogy délszláv anarchiától tartanak az angolok. Az olaszoknak szláv földet ígért az antant. Csaklódta a horvátok, s már bánják, hogy elszakadtak Magyarországtól. Horvátországba 30 ezer főnyi szerb haderő vonult be.

A cseh helyzetet így kommentálja: a cseh szocialisták szembehelyezkednek a cseh hódító politikával. Visszariadnak attól a gondolattól, hogy magyar területeket csatoljanak az új cseh államhoz. Lapjuk a Pravdo Lidu óva int a szlovák ügyekbe való fegyveres beavatkozástól... a Pozsony m-i Ciffer községnél csata volt magyarok és csehek között... Pozsonyba érkezett menekülők borzalmas részleteket beszélnek a csehek kegyetlenkedéseiről, akik a magyarok lakásait kifosztják, házaikat felgyújtják. Nagyszombatot elfoglalták, Pozsony napok kérdése. — „A csehek gyülekező helye Turzófalva község (Csacától Ny-ra) ahonnan az éjjel támadást kezdtek... Trencsén a csehek birtokában van, nem foglaltuk vissza... Csacát ellenben... csendőrei vitézül tartják!”

A HM. a cseh csapatok hadmozdulatairól hivatalosan közli: „... Csacát É. felől ismét megtámadták a csehek, de... védőrsége rövid harc után kiverte a betolakodókat.”

Mikor ezeket a sorokat írjuk, pont 50 éve jelent meg az idézett újság. Alkalmunk van egy köztünk élő bajtárssal a minket cső-ket érintő részről beszélni, aki tagja volt a lap által megdicséret különítménynek, amelyik oly derekasan kitartott a végső percig Nagymagyarország az Ény-i csücskében.

Csaca határállomás a Jablonkai hágó alatt. Járási székhely, nagyrészt tót nép lakja. É. felől a csehek első célpontja. Itt vezet a vasúti fővonal D-re, az ország belsejébe, de még itt futnak be a szénvonatok is a csehektől. A cső. szakasz területén, melyhez Trencsén és részben Árva megye tartozott, az első forradalmi jel a nov. 1-i fegyverhasználat Csacán fegyveres támadók ellen. Az illetékes szakpk. kiszáll, kivizsgálja. Ide kapott jelentések szerint cseh katonaság közeledik a Ny-ra, kb. 15 km.-re lévő Turzófalvához. A trencsénmakói és nagyrónai veszélyeztetett őrsöket ide vonja be, később mindhárom Csacára. Ide vonul be tüzharc után az É-i határról a sziklaszorosi őrszel Ondreák Vendel őrspk. is. — Állandó portyázás K., É. és Ny. felé. Nincs megállás, csak rövid pihenők. Innen a szakpk. átmegy Árvába 12 fővel. Néhány őrsöt összevon vagy magához vesz, a népet nyugalomra inti. Itt értesül, hogy egy beszivárgott cseh század Rózsahegyre tart. (Tót központ!) Ezeket — semmibe véve erkölcsi és katonai értéküket — a megerősített rutkai őrszel és az ottani felfegyverzett hős vasutasokkal meglepetésszerűen rajtaüt, azokat szétszórja. Néhány cseh halott, 12 fogoly, hátizsákjaik telve rabolt értékes holmival.

Zsákmány még a szd. iroda, írógépek, tá, telefon, hátszló, bálaszám a dohány és 2 géppuska (egyik hibás). Zalán futása semmi sem volt ehhez képest! (Sajnos nincs módunkban erről az eredményes „csete-patéről” bővebben írni. Sz. b.).

A szakpk. innen visszatér a legexponáltabb helyre Csacára, annak létszámát 60 főre emeli. Egyetlen géppuskájukkal sűrűn mutatkoznak hol itt, hol ott és a szakaszerejű cseh járőröket minden alkalommal megfutamítják. A feladott Turzófalvára 300 cseh vonult be 12 gp-val, de Csacának „Tabu”, mert a csendőröknek nem a létszáma és tűzereje, hanem a tekintélye hallatlan nagy! Ez a szerencse! Hazafelé tartó cseh katonák lefegyverzése is sok munkát ad. Ócsad községben C. László törm. harmadmagával 9 fegyveres csehet fog el és kísér be, akik magyaroktól rabolt holmival szekereken már — ki az országból — É. felé indultak.

A különítmény, semmibe véve a hirhedt újságíróból lett kormánybiztos, Fényes László ismételt visszavonulási „parancsát”, melyben Károlyi Mihályra és a közben kötött katonai egyezményre hivatkozva, már a szakpk. letartóztatásával is fenyeget, itt dec. 6-án estig kitart!! Összeköttetés már csak a vasúti távvidán át van közeli helyekre. — Azon kaptuk a hirt, hogy nagyobb cseh erők közelednek fel a Vág völgyén, ami az egyetlen vi. vo. út elzárását jelentené. Így az állomáson egész idő alatt rendelkezésünkre tartott mozdony, 1 személy és 1 teherkocsin, az állandó készütségben és portyázásban eléggé lehajszolt különítmény 6-án útba-indult, feladva a hosszan védett támpontot. Útközben felvettük a kiszucaujhelyi, majd a zsolnai őrsöt, s az onnan éjszaka induló legutolsó szerelvényvel, mint az utolsó magyar csendőrök, elhagyjuk a tót földet. A vonatot útközben már lövések érik a hegyekből. Magyar katonaság már nincs. Rutkáról, Zólyomból már a katonai pályau. parság is elvonult. Összeköttetést csak Losoncon kapunk a cső. felügyelőséggel, amelyik minket már valahol Prágában gondolt — rabszijen. — Parancsa: bevonulni Esztergom táborba, amelyik a visszavonuló csendőrök gyülekező helye, s ahol azután a beérkezőket őrsökre, vagy karhatalmi századokba osztották be.

Emlékezzünk és ne felejtsünk!

50 esztendeje vesztettük el hazánk kétharmad részét, több millió magyarral. Az eltelt 50 év során pedig az elcsatolt területeken további százazrekkal csökkent a magyarság száma. S ma, a vesztett háború következtében a magyarságnak kb. az egynyolcada külföldön él. Sem az otthoniak, sem a megszállt területi véreink nem tudnak hangot adni fájdalmuknak, panaszuknak. Reánk, szabad földön élő magyarokra hárul ez a feladat, hogy mindig és mindenütt szószólói legyünk a nagy magyar tragédiának, pusztulásra ítélt népünk jajszavának.

Csendőr Bajtárs emlékezzél és másokat is emlékeztess!

— 50. évfordulóját ünnepli a magyar polgári légi-közlekedés, melynek első menetrendszerű járata 1918 július 4-én indult meg a Budapest-Bécs-Krakkó-Lemberg útvonalon és vitte az első légipostát. —

— Kolozsvárt nemzetközi ünnepeket tartanak az Unitáriánizmus 400. évforduló alkalmából, melynek alapítása Dávid Ferenc erdélyi hit-

tudós nevéhez fűződik. — Az ünnepekre Amerikából is nagyobb számú küldöttség ment át.

HALOTTAINK

— TÖRÖK Dezső cső. alezds bajtársunk hirtelen haláláról kaptuk a fájó rövid hirt Londonból. Részt vett az I. v. háborúban, ahol több kiüntetését kapott, majd 1918-ban lépett át a csendőrség kötelékébe. Itt rendfokozata szerint különböző beosztásokban szolgált, legutóbb mint a komáromi osztály parancsnoka.

Igen jól képzett alárendeltjei által szeretett, előjárói által nagyra becsült tiszt, kedélyes természetű, közkedvelt, igaz jó bajtárs volt.

* * *

— Németországból kapott — még nem ellenőrzött — hír szerint a közelmúltban meghalt MUCSI István szds. bajtársunk, a szekszárdi gy. tanszázad utolsó parancsnoka, Bajtársunk századával résztvett 1945-ben a dunántúli harcokban, ahol vitéz magatartásáért a kormányzói elismerés hadiszalagon a kardokkal kitüntetésben részesült. — Igaz, jó bajtárs és parancsnok volt.

* * *

— Hernádnémeti községben hosszantartó súlyos betegség után meghalt GULYÁS Sándor főtörm. bajtársunk. —

Bajtársaink, nyugodjatok békében!

DIÁK EMLÉK.

Irta vitéz Haraszthy István.

Több mint egy félszázad ködös, megszépítő messzeségéből szomorúsággal párosult örömmel gondolunk fiatalságunkra, diák éveinkre.

Csak ki kell nyitna a szívnek azt a rekeszt, ahol a felhős és felhőtlen emlékek el vannak gondosan raktározva, s megelevenednek, élökké válnak az események, a régi történések. Száguldanak a gondolatok, melyekhez az emberi szív diktálja a tempót, az iramot.

Az élet alkonyán, az élet őszén ismét kinyílnak az emlékezés színes, illatos virágai, hogy bearanyozzák múltó életünket, mielőtt a kegyetlen, fagyos tél elviszi a virágokat, s a virágokkal együtt minket is...

Szepesség, ... Igló, Lőcse, Késmárk ... és minden talpalattnyi földje a történelmi Szepességnek, Te gyöngyszeme az ezer éves magyar birodalomnak, a tíz lándzsás székelyek honfoglalás előtti ősi településének, most Te nyitottad ki a szívem rekeszt, hogy emlékezzek, s újból átéljem felejthetetlenül szép diákéveimet.

Abban a monarchiás időben a gondos magyar szülők rendszerint a Szepességre vitték csemetéiket, hogy a német nyelvet elsajátítsák.

Igy kerültem én is az egri ciszterciák szigorú és alapos nevelést adó gimnáziumából a híres, nevezetes iglói evangélikus Lyceum V. osztályába. Az egri intézeti élet után úgy érezte az ember magát, mintha más, előtte ismeretlen földrészre került volna. — A kedves, takarékos, gondos „cipszer” családok, akik diákokat tartottak, valóban gyermeküként fogadták a magyar nebulókat.

A első osztályokba (:V.-től kezdve:) már szigorúan a hosszú nadrág járta és a tanárok részéről a „magázás”.

Már nem azt vágták a diák fejéhez, hogy „te számár”, hanem „maga számár”. A tényálladékon, a rideg valóságban ez a megkülönböztetés mitsem változtatott, de mégis, a „magázás” már rangot jelentett, hosszú-nadrágos fiatal urat.

Az egri intézeti élet szigorúsága és megkötöttsége után a Magas Tátra és Poprád felől fújó szelek hozták a szabadság mámorító érzését: nincs megkötöttség, szabadon jársz-kelsz, a tanítás utáni idődet önállóan osztod be, s csak egy kötelesség van: a tanulás.

A Lyceumon kívüli diákelet rendjére fáradhatatlanul és árgus szemekkel vigyázott a gimnázium akkori pedelusa Dajka Gábor, volt csendőr őrmester, aki szájában a fene hosszúszerű pipájával — különösen a „week-endek”-en — szorgalmasan portyázott, s a nagyobb diákok által favorizált kis korcsmák és cukrászdák előtt egy-egy jó rejtőzést nyújtó kapualjban „lesállást” is tartott.

Szépen kipedrett bajuszával, robosztus alakjával olyan volt, mint egy lábon járó végzet... Jaj volt annak a „fiatal ur”-nak, akít a tilosban megcsípett! Ment a jelentés az igazgatóhoz a kihágás tényálladékaról.

Jött az igazgatói kihallgatás, megfeddés, egyszeri visszaesés esetén a „karcser”, fogdába zárás, második esetben a tanári kar plénuma előtti „megfeddés”, s végül, ha ezek a fegyelmi fokozatok sem térítik jó útra a „fiatal urat”, jön a „csendes eltávolítás” a gimnázium ősi épületéből.

A nagy szabadság mellett volt is rend és fegyelem az iglói diákok „örskörletében”.

A lábon járó „végzet” elkerülése végett — már akkor VI.-osok voltunk — 6-an összebeszélünk, hogy egy karácsony előtti, szélcsendes, friss hóval borított szombat délután az Iglótól mintegy 6 Km-re lévő csendes kis fauba, Káposztafalvára megyünk ródlizni, s utána az ottani kis vendéglőbe forraltborozni. Az elhatározást tett követte. Sportszerűen felöltözve, ujjongó jókedvvel, 3 ródlival kora délután a fehér országúton elindultunk. No és megfelelő pénzmaggal, hiszen tárcánkban szorongott a hó elején kapott zsebpénzünk és a karácsonyi hazamenetel vasúti költsége is.

Fehér és puha volt körülöttünk az egész világ. Az ég angyalai éjszaka alapos munkát végeztek... pajzán, jókedvükben felbontották és kiszórták az Uristen minden mennybéli párnáját... Igló és környékére. Csak a „Mont blau” hegység fenyő-óriásokkal benőtt gerince tündökölt kékes-fehéren.

Ez a „kék” gerinc választotta el a völgyben fekvő Iglót a szomszédos völgyben lévő festői szépségű Lőcsétől és a „lőcsei fehér asszony”-tól.

Játékos kedvvel, boldog érzéssel, a Tatra felől fújó hideg szélből pirosra paskolt arccal végre megérkeztünk a faluba.

Irány: a legmagasabb domb teteje, amit a köznép „akasztó domb”-nak nevezett. Még a pandúr világban a tekintetes vármegye ott akasztatta fel a súlyos bűnbe esett „szegény legény”-eket.

Porzott a szűz hó, ment a verseny — kipirult arccal — egész délután. Még a kis tót falu szépei és legényei is felsorakoztak, hogy velünk együtt nevéssenek egy-egy bukfencező diák „hőember”-ré vált kómikus figuráján.

A lemenő nap tűzpiros korongja már csak a „Mont blau” óriásfenyőinek a tetejét csókolgatta, amikor abbahagytuk a ródlizás testet, lelket üdítő mesterségét, s a korcsma felé tartottunk, hogy az előre megrendelt borjúpörkölt vacsorát a finom badacsonyi forraltborral a külön-szobában farkasétvággal elfogyasszuk. Az öreg Jupiter és az összes olimpusi istentársai is irigykedve néztek le a testileg és lelkileg kielégült 6 iglói diákra.

Vacsora után a már emelkedett hangulatban felállt az osztály legjobb sportolója Gy. Szabolcs, egy nagykúnsági földbirtokos fia, kiveszi zsebéből a 32 darabból álló „ördög bibliát”, s javasolja a ferblit, vagy ahogy otthoni berkekben nevezeték „hazai csendes”-t. Aki nem tudja, 10-20 perc alatt megtanítja, mert ahhoz nem kell tudomány, csak pénz, no meg szív és kurázsizsi...

A javaslat egyhangú elfogadása után megkezdődött a „hazai csendes”.

Az első futamok filléres alapon mentek, de nemsokára már koronák is kerültek a bankba. Az iramot diktáló G. Szabolcs volt, akihez lassan minden zsebpénz, sőt a karácsonyi útiköltség is menthetetlenül átvándorolt.

Éppen, amikor legtöbb pénz volt az asztalon, csendben kinyílik a külön-szoba ajtaja, s ott áll előttünk kakastollasan, zuzmarás nagy bajusszal egy bronzba öntött Mars-isten. Ráteszi hatalmas tenyerét az asztalon lévő bankra, s harsány hangon csak annyit mond: „a törvény nevében lefoglalom!”

Pár másodperces néma, halálos csend. Mindnyájunk agyán átvillan, hogy mi lesz ennek a következménye: korcsma, hazardjáték, feljelentés a közig, hatóságokhoz, átteszik az ügyet a gimnázium igazgatójához... Isten veled szép iglói diákélet, Isten veled te felejthetetlen drága szép Szepesség!...

Ebben a feszült hangulatban mintha mosolyra fordult volna Mars-isten kemény, bronz arca, s csendben, atyai hangon megszólalt:

Diák urak! Önök itt most súlyos kihágást követtek el, amit a törvény büntet. Ha én erről — kötelességem szerint — jelentést tennék, az kihatna egész életükre, jövőjükre, s azt ketté törheti. De ha megígérik, hogy többet nem fognak hazard játékot üzni... nem teszek jelentést!... Egyszerre felengedett az izgalom, a feszültség, s tele torokkal kiáltottuk: „fogadjuk, fogadjuk örsvezető úr!” — Nem hiszem, hogy Kossuth apánk újonc felajánlási kérelmére a tek. karok és rendek nagyobb lelkesedéssel kiáltották volna a „megadjuk” történelmi szavakat!

E „történelmi jelenet” után megkérdezte, kinek mennyi pénze hiányzik, s a lefoglalt bankot igazságosan szétosztotta. — Most pedig — mondta

— erről a balul is végződhetõ kirándulásról szépen menjenek haza, s legyen ez intõ példa és útmutatás egész további életükre! Jó éjszakát! !

Megenyhült a lég, vidul a határ... s mi számlánk rendezése után boldogan mentünk vissza az iglói „Alma Mater” falai közé.

Dermesztõ hidegséggel fújta a tátrai szél a téli nótáját, de mi ezt már fel se vettük, csak meneteltünk katonás lépésekkel, s azzal a mámorító melegséggel a szívünkben, hogy megmaradván az útiköltség, két hét múlva a tátrai hegyi express hatalmas mozdonya repül velünk haza a szent karácsonyi ünnepekre...

Ezzel a kis írásba foglalt megemlékezéssel tisztelgek előtted — én a késõbbi bajtárs — a magyar csendõr mintaképe előtt, hogy feledésbe ne merüljön magyar fajunk jelleme, emberi embersége, melynek Te is élettedben egyik kimagasló megtestesítõje, illetve megszemélyesítõje voltál!

Áldott legyen emléked!

A TIZEDES ÉS SZÁZADOS ELNEVEZÉS EREDETE:

A TIZED RENDSZER.

A tized rendszer Angliában fejlődött ki és ezt ott „tithing”-nek nevezték. A tized elnevezést tulajdonképpen a katolikus egyháztól vették át, ahol ez az egyéni jövedelem azon tizedrészét jelentette, amit az egyháztagok a templom céljaira ajánlottak fel. A tized (,„tithing”:) egyébként közbiztonsági jellegű intézmény volt, amely Angliában már a X. század közepén is virágzásban lehetett, amit az is mutat, hogy az akkori angol törvények gyakran emlegetik.

A tized rendszer lényege az volt, hogy minden egymás mellett lakó tíz család egy tizedet (,„tithing”:) alkotott. Minden 16 és 60 év között lévő férfi teljesjogú tagja volt a tizedének, ami egyúttal azzal járt, hogy kötelessége volt a tizede biztonságának fenntartásában, a tizeden belül történt bűncselekmények nyomozásában, a bűnös elfogásában és a bíróság elé állításában közreműködni. Amennyiben a bűntény kiderítetlen maradt, vagy a bűnös elmenekült, a tized volt kötelezve a sértett, vagy károsult teljes kielégítésére.

A tized vezetőjét a tagok választották és „tithingman”-nek, azaz tizedesnek nevezték. A tizedesnek kötelessége volt felügyelni tizedére, bűncselekmény esetében a nyomozást vezetni és ha a bűnös menekülésben volt tizedének tagjait annak üldözésében irányítani és vezetni. (:Hue and Cry”:)

Tíz tized egy „hundred”-et azaz századot alkotott. A század (,„hundred”:) vezetőjét „reeve”-nek, „headborough”-nak, vagy „borsholder”-nek nevezték, amit magyarul — a mai nyelvjárásunk szerint — egyszerűen századosnak mondhatunk.

Ezt a tized rendszert Angliától Németország is átvette, ahonnan az Magyarországra is átkerült. Tisza Miksa szerint — aki 1913-ban megírta Magyarország Rendõrségének Történetét — ez a rendõri intézmény 1550 körül már csaknem minden nagyobb magyar városban létezett. Ér-

dekes megemlíteni, hogy míg a tizedes elnevezés csaknem minden régi, közbiztonsággal foglalkozó magyar forrásmunkában megtalálható, a tizedesek vezetőjét nem századosnak, hanem kapitánynak, útcái kapitánynak, vagy — ahol a város negyedekre volt osztva — negyedmesternek nevezték. Valószínűleg a „százados” szó csak később honosodott meg a magyar nyelvben, ezért találunk különböző elnevezéseket a tizedesek vezetőjére.

A tized rendszer mikénti működésére — nálunk — nem sok adat áll rendelkezésre. De hogy az valóban megvolt, számos eredeti forrásmű bizonyítja.

Így pl. Debrecen város tanácsi jegyzőkönyve már 1606-ban említi a tizedeseket és kapitányokat, amikor a következőket rendeli:

Minden utcában kapitányok, tizedesek felkeljenek, házanként a hajdúkat cirkálják meg és mindeneket eskettesenek meg, hogy együtt tarissanak velük, aki nem akar, mingyáris feleségestül, gyerekestül hányják kil — írja Tisza Miksa a fent idézett könyvében.

Kecskemét város rendőrségével foglalkozva, ugyanitt a következőket írja:

A város tizedekre volt felosztva. A XIX. század elején 8 tized volt. Azóta még 3 tized alakult. Már a XVIII. században minden tizedben egy fizetéses tizedes volt alkalmazva, kihez később egy másik járult. Ezek valóságos közbiztonsági közegek voltak. Szemmel tartották tizedükben a lakosságot és annak a hatóságot érdeklő minden viszonyát. Az idegeneket bejelentették, kóbor és gyanus személyeket bekísértek. A korcsmák, tűzrendőri és köztisztasági, valamint közegészségügyi meghagyások megtartása fölött őrködtek. A büntetéseket, hatósági intézkedések megszegőit feljelentették. Éjjel az őrjáráttal együtt működtek; az egyik tizedes éjfél előtt, a másik éjfél után járt tizedében mint éjjeli őr.

Nagyszében városa az 1831-ben kelt egyik szabályrendeletében 11 pontban foglalkozik a tizedesekkel és azok kötelelességeivel.

Úgy Magyarországon, mint Angliában a tizedes, illetve „tithing” csupán egy közbiztonsági szolgálatot teljesítő egyént jelentett és semmi köze sem volt a katonasághoz és hadsereghez. A nemesi előjogok megszüntetése és az állandó hadsereg megalakulása után a magyar hadsereg is átvette ezeket az elnevezéseket a közbiztonsági szolgálattól. Ugyanezt mondhatjuk a kapitány szó történetéről is, melyet később az idegen eredete (:captain:) miatt a magyaros százados szóval cseréltek fel. De minden esetre az is e két elnevezés meghonosodása mellett szól, hogy a tizedes mintegy 10, a százados — normális viszonyokat tekintve — 100 főnek parancsnokolt.

Szabolcsi.

Ezt a címet adjuk az alábbiaknak, mert a szöveg lényegét ez fejezi ki legjobban. Ha néhány szárnyparancsnok véleményét kérnénk ki, azok bizonyára nem volnának egyöntetűek. Ezért vegyünk itt egy általános meghatározást. — Valaki öpk., mert kinevezték annak. Jó öpk. volt, ha a laktanya kívül, belül tiszta, rendes, az irodavezetés kifogástalan, oktatásnál a beosztottak jól felelnek, a „dobbants” jól megy, az örsfőzőnél előtt szép tiszta kötény van, a közigazgatás jól áll, a sertések szépen híznak. Főleg pedig, ha az örskörletben általános rend van és kevés, vagy nincs kiderítetlen eset. Jó véleménnyel van róluk a szolgabíró, jegyző, s a lakosság törvénytisztelő része, mert... talán ez a legfontosabb. Ha a kakastoll tiszteletén kívül az öpk-t és „fiait” úgy ismerik, mint akik nemcsak szigorúak tudnak lenni, hanem ha kell, segítik is a lakosságot. Akikhez bizalommal lehet fordulni, s ez esetben egy nehezebb ügyben nemcsak az örs nyomoz, hanem az egész község a segítségére van. De vannak ügyek, melyekre nincs a törvényben paragrafus, s mégis, az életben egy családra, vagy csoportra sorsdöntően fontosak lehetnek. Ha ilyenkor a plébánoshoz fordultak, az igyekezett is békét teremteni, de vagy megfogadták a szavát, vagy nem. A lelki hatalom sosem volt olyan közvetlen, mint a földi! De ha az öpk-t megszerették, minden ügyükben, bajukban hozzá fordultak. Tudták, hogy a hivatalon kívül is súlya van a szavának. Az igazi öpk-nak nemcsak jó parancsnoknak, jó nyomozónak, hanem e mellett tanácsadónak, sőt család és népgondozónak és egy kicsit ügyvédnek is kellett lenni. Akinek irodája nyitva áll a panaszos előtt akkor is, ha nem csak bünesetről van szó, aki családi, sőt anyagi ügyben is jó tanáccsal szolgálhat, akiben megbíznak, mert tudják, hogy a rendes, jó emberek pártján van. A jó öpk. sok ügyet intézhetett el — mondjuk úgy, hogy — iktatás nélkül is.

Egy ilyen öpk. által így elintézett néhány ügyet sorolunk itt fel.

— Tíz évig volt öpk. Gy-n P. J. thts., később alhdgy. Ismert minden embert, s őt is mindenki ismerte, becsülte — kivéve a gazokat, akik keresztet vetettek, ha a nevét kimondták. Kevés öpk. eszébe otlott az a gondolat — amit a legénységnek előadva, azok örömmel tették magukévá, — hogy karácsonykor és húsvétkor a közigazgatás 8, a nők 2-2 szegény gyereket lássanak vendégül, akiket az iskolaigazgató kijelöl. A javaslatból tett lett éveken át. A kis vendégek, akik a bőséges ebéd és vacsorán kívül még ajándékot, 1-2 ruhadarabot is kaptak, boldogak voltak. Ezzel egy csapásra meghódították a lakosságot.

— Egy elkeseredett apa keresi fel az öpk-t. Nagy, erős, 17 éves fia nem akar a gazdaságban segíteni, csavarog, otthon durva, már őt is meg akarta verni, fiatalon züllésnek indult. Az öpk. behivatja a fiút, kifogásolt viselkedésének sürgős abbahagyására figyelmezteti, hosszan beszél a lelkére. A fiú tudja, hogy több „rábeszélés” már nem lesz. Rövid időn belül tökéletesen megváltozik, megjavul — bár lehet, hogy csak a félelem csinált belőle embert. Pár hét múlva az apa boldogan, hálálkodva szorongatja az öpk. kezét.

— Egy csinos fiatal asszony sirva panaszkodik. Az öpk — előbb bizonyára pederítve egyet szép bajuszán — székkal kínálja. Tíz éve házasságok, két kis leányuk van, az ura jól keres, de minden pénzét elissza. Már a fehérneműjüket is eladogatja, haza semmit sem ad. Szép házasságuknak vége. Itt már nagy baj lehet, ha egy asszony az ura ellen a csőséghez fordul, de ez is a bizalom jele! Az öpk. másnap berendeli a férjet. Barátságos bekezdés után a tárgyra tér. Hivatkozva magyar ember voltára, beszél a megszakadt szép családi életről, a gyerekekről, s hogy ez az életmód előbb-utóbb a lezüllesztéshez, a börtönbe vezet. De parancsolólag is figyelmezteti, hogy térjen vissza a családjához, a rendes élethez, mert ha nem... a községben nem lesz maradása! Elment. Pár hét múlva egy kicserélt, boldog asszony hálálkodik neki, mert a férje a régi, ne iszik, teljesen megjavult. A csendőr fejmosás tehát használt, észhez térítette. Az öpk-nak újabb jó pont!

— Egy nagyobb uradalomba éjfélkor ér a jör. A kocsisok az istállóban a szerszámot mossák, szárítják, zsirozzák. Holnap mikor kelnek? — kérdi az öpk. Kettőkor az etetéshez és itatáshoz, mint hétköznap. Heti 6 nap munka, napkeltétől nyugtáig. Így hétköznap este 9-től éjjel 2-ig alhatnak, de szombaton csak 2-3 órát. — Az öpk. beszél az intézővel, feltárva előtte az embertelen és észszerűtlen helyzetet — amit az állat is megszenved — természetesen némi nyomatékkal. — Eredmény: szombaton az igák már d.u. 2-kor hazatérnek, az ébresztő pedig hétköznap 4, vasárnap 6 órára lett kitolva.

A 36 cseléd hálálkodása nem ismert határt!

— Ugyanitt egyik cselédházban sötétbarna, ragacsos, lapos kenyeret talál az asztalon az öpk. A másik lakásban ugyanazt észleli. A gyerekek még tejbe áztatva sem eszik meg, — panaszkodnak az asszonyok. Az öpk. intézkedik, hogy másnap a lisztből mintát, a kenyérből 1-1 szeletet vigyenek be a főszolgabírói hivatalba, ő is ott lesz. A főbíró megbotránkozva, azonnal intézkedik, hivatkozva a Cselédtörvény-re, mely szerint csak I. oszt. gabonát lehet adni járandóságba. Az utolsó negyed adagja 24 órán belül kicserélendő, mert...!

Az intéző azonnal végrehajtja az ukázt, s így nem csoda, ha a cselédek és asszonyok boldog örömmel köszöntik a lovas járőröket.

— Két testvér osztzkodni akar a kis örökségen. A faluban ház, kert, a határban tanya, pár hold föld. Már majdnem ökökre mennek. De mégis úgy döntöttek, hogy előbb ügyvéddel próbálkoznak. Az öpk. fülébe jut. Behivatja az egyébként rendes testvéreket. Még a határba is kimegy velük, s végeredményben olyan igazságos egyezményt kötnek, hogy a 2 fiú örökké hálás marad.

No és ami szintén nem megvetendő, nincs ügyvédi költség!

— Ez az öpk. egy fuldokló és már eszméletét veszített leányt mentett ki nehéz küzdelemmel, azt a hajánál fogva, fejét a víz fölé emelve, félkézzel úszva, a Körös folyó erős sodrából.

A többi fürdőző csak bámult, vagy jajveszékelt, de nem segített. A partra érve vele, előbb a lenyelt sok víztől szabadítja meg szakszerűen, majd ugyanúgy mesterséges légzést alkalmaz, amivel időlegesen magá-

hoz téríti. Egy kölcsönkért autóval orvoshoz viszi, aki injekcióval eléri, hogy a lány visszanyeri öntudatát.

Természetes, hogy a bátor életmentésnek híre ment, így a szárnyparancsnok kötelességszerűen kivizsgálta. Bajtársunk ezen önfeláldozó tettéért a Magyar ezüst érdemérmét a zöld szalagon kapta meg, mint kormányzó kiüntetését. — Mi is állapítsuk meg, hogy megérdemelten! —

Ilyen és hasonló emlékek kísérik most öregedő napjaiban bajtársunkat az emigrációban és az a boldog, meglepődést adó tudat, hogy igazi csendőr és igazi őrsparancsnok volt. —

*Megjelent a „Székely Nép” értesítőjében.

CSIKORSZÁGI FENYVESEKBEN*

Irta: dr. BALLÓ ISTVÁN

Amint Székelyudvarhely felől menve felérünk a Tolvajos-tetőre, elénk tárul a borvizek és a fenyvesek világa, a csiki medence. Mindjárt jobb-kéz felől ott van a híres kászoni Salutaris-forrás, a Szent Anna-tó, Tusnád, ősi családi fészkünk Szentimre a kénes barlanggal és a fürdővel, alattunk a Hargita-fürdő és Zsögöd. Tovább menve a Gyimesi-szoros, azután a páratlan szépségű Gyilkos-tó s Békás-szorossal.

Majdnem idelátszik a Nyergestető, ahol Gaál Sándor ezredes fedezte az orosz túlerővel szemben Bem visszavonulását, kinek akkortájt épp dédapám, Petres Antal honvédszázados volt a segédtisztje. Balra tőlünk van Mádéfalva, a fontos vasúti csomópont a Siculicidium emlékoszlopával, rajta édesapám, dr. csikszentimrei Balló István versével, amely így szól szép latinos hexameterekben:

Székely nép, itt hullott őseidnek vére
Melyet gyilkos önkény sujtó karja ére.
Ámbár elvesztek ők súlyos csapás alatt,
Emlékük nem vész el, örökre fennmarad.

Tovább Szárhegy, ahol Bethlen Gábor nevelkedett. Itt vannak Bot váranak, a csicsai, gyimesi és a rákosi várak romjai, azután a ma is használatban levő menasági, delnei, szentmiklósi, madarasi és karcfalvi Árpád-kori templomok.

Csikország székhelye Csikszereda volt; az alsíki, középsíki, meg a hargitai idegenforgalom központja. Gyermekkoromban kis vidéki város, ma a hozzátartozó Zsögöddel, Taplócával és Somlyóval kiegészülve már jóval nagyobb. Gimnáziuma a század elején az ország legmodernebb tanintézete volt és a Mikóvárban a 24-es honvédeknek volt egy zászlóalja. Gazdasági szakiskolájának híre volt messzeföldön és éppencsak, hogy megkezdte működését az új honvédségi üdülő és a hegyi tehenészet...

A régi megyeszékhely szülőfalum, a híres búcsújáróhely — Csik-somlyó volt. Somlyóról nem lehet beszélni a Ferences barátok nélkül. Az övék volt a Hunyadi János által alapított klostrom, benne az ország egyik legrégebb nyomdája. Somlyón volt a tanítóképző és az árvaház

is és itt tartották évente a híres pünkösdi búcsút, meg az ezer székely leány napját.

Somlyónak volt még más nevezetessége is: híres borvize. A kőkút — amelyből ez az istenáldotta üdítő borvíz csobogott — ezt a feliratot viselte:

Rég fa valék
Darvas Vénánc változtatta kövé,
Most vígan csobogok,
hogy ki-ki vággyal igyék.

Hogy ki volt Darvas Vénánc, egy jószívű adakozó, vagy egy kút-építő kőműves, már nem emlékszem.

Csikországról nem tudok úgy beszélni, hogy minduntalan ne jutná-
nak eszembe a családi emlékek, családi vonatkozások is. Csikország ma
is él bennem. Talán jobban, mint valaha és a székely himnusz megrázó
soraival kérem naponta az Egek Urát:

„Ne hagyd elveszni Erdélyt Istenünk!”

EMLÉKEK A „SITI”-BÖL.

(:Folytatás.:)

— Az analfabéta. 2-3 rab tanító vezetése alatt működött egy analfa-
béta tanfolyam. Sokan jelentkeztek, mert az zárkán kívüli órákra adott
lehetőséget, s ez volt a lényeg. A szemközti zárkából is jelentkezett egy
jókiállítású fiatalember. Egyik fegyelmző sétán mellé szegődtem. Mondja
bajtárs — kérdeztem — mi volt civilben? Megbízhatónak vélte össze-
vert ábrázatomat és így szólt. „Erdőmérnök. De mint erdei famunkás
vagyok elkönyvelve az irodában, gondoltam nem hagyom ki ezt a ziccert.
A napokban kapott levelem a fegyőr-tizedes „urral” olvastattam el. Az ne-
hezen kislabizálta, majd sajnálkozva azt mondta, — látja, ha nem lett
volna iskolakerülő... no de itt pótolhatja!”

— Előjegyzés munkára. Vác. Bejön az emeletfelelős tizedes egy ir-
nokkal. Hol kőművest, hol susztert kerestek. Volt jelentkező mindenre
elég. Most statisztikus volt soron. Hárman jelentkeztek. Az egyik köny-
velő volt, így el lehet hinni, hogy valamit ért hozzá. A másik kettő is
bemond gyorsan 1-1 közismert vállalatot. Utána fél éjszakán át noszo-
gatják a könyvelőt, hogy mi fán terem a statisztikus, mert fogalmuk sincs
róla.

De úgy látszik használt az oktatás, mert hetekig irodában ültek.

— Álomfejtő. Új tag jött, 22 éves parasztleány. Igazi „ürge”, a
tréfák áldozata. A mókagyártó borsodi vén betyár orvvadász, aki egy
rossz sörétes puskáért 12 évet kapott, álomfejtőnek jelentkezik nála, ha
majd reggel elmondja. A leány másnap be is számol a 2 lóról, a sarjúról, a
sógorról; mire az öreg döntése: hosszú rabság! Alig tudjuk a kétségbe-
esett fiút megnyugtatni, s csak a nagy vigadozásból jön rá, hogy az öreg
a bolondját járatta vele.

— Ítéletek. Mátyás — a nem igazságos — alatt az ítékezésben a
törvényesség látszatát sem keresték. Azóta sem szégyenlősek. Sajtótör-
vény nincs, de cenzura van. A védőügyvéd politikai ügyekben csak po-
jaca. — 70 éves nyugdíjas, nagy családjának vett 100 kg. lisztet és 40
kg. cukrot. Élelmiszer halmozás, háborús hangulatot keltett, 5 év! Fele-
sége mint tettestárs 3 év. Jogerős. Ítélethirdetésekor azt mondja a bíró:
ha mindezt lopta volna, csak 1 év. De a nyilvános vásárlással háborús
pszichózist terjesztett, ezért lett 5 év. —

— Egy fiatal kereskedő bor mellett azt mondja társaságban: meg-
látjátok, abban a Kóréában még kiüt a háború! 4 év és teljes vagyon-
elkobzás. Mikor 1 évet leült, valóban kitört a háború. Biztatták, menjen
fellebbezni, hiszen igazat jósolt! — Dehogy megyek — mondja —, majd
még felemelik 6-ra.

— Tárgyalásra hoznak be egy volt 40 holdas gazdát, aki már 3
éve lemondott a földjéről és Pestre ment az építő-iparba. Faluját azóta
se látta. 3 év után perbefogták, mert az évben nem vágta le idejében a
kukoricaszárat. Tiltakozott, de hiába. A telekkönyvben még nincs át-
vezetve a lemondás, így őt fogják elítélni mulasztásért.

Hiába minden, ahol fegyver, ott az „igazság”.

— Mise. Vidéki börtön. Három fiatallal „előzetesek” vagyunk egy
fülkében, azonos — koholt — vád. Bejön a foglár. Ki van itt katolikus,
— kérdi —, talán mert lévén vasárnap. Mind a négyen azok vagyunk.
Ki akar misére menni a kápolnába? — folytatja. Csak én jelentkeztem.
— Indulj előttem a földszintre. A folyosó végén kinyit egy ajtót. Nem
kápolna. Lomtár, tele szerszámokkal. No — mondja — vegyen egy seprőt,
lapátot, vedret, rongyokat. Felmossa a két folyosót és a W. C.-ket. Köz-
ben prédikálhat magában!

...de szabadíts meg a gonosztól...

RÖVID HÍREK

— Clevelandi „csendélet”. Mint minden munkanap, júni. 28-án is
hazafelé sétált a Busz állomástól egyik bajtársunk a feleségével csendes,
még „fertőzetlen” utcában lévő otthonukba. A sarkon lévő bokrokból 2
színes suhanc ugrik elő, az egyik feldönti bajtársunkat, a másik leszakítja
felesége karjáról a kizárólagos és elrohannak.. Bajtársunk vállá kificamo-
dott, de ennek dacára azonnal felugrik, egy magyarral üldözőbe vette
a tetteseket, de azok egy átjáró-házon át eltűnnek. Rendőrség, pontos
személyleírás, ami 2 prb. cső-nek is elég lett volna, de eredmény máig
is nulla! Illetve... erős fájdalom, 5 heti kényszerpihenő. —

— Halottak napján szentmiséről, áhítattal a szívében a jó környe-
zetben lévő közeli lakására tart hazafelé N. Pál bajtársunk özvegye. Egy
színes suhanc hátulról mellé lép, kirántja kezéből a táskáját és egy udvaron
át eltűnik. A „Help, Help”-re 1-2 kint ácsorgó „jenki” felfigyel, de egyéb
nem történik... csak a kiderítetlen esetek száma szaporodik a rő-ségen.
Ez is valami, —

— Cs. közösségünk egy tagját egy piros-lámpánál megállva bántalmazták és rabolták ki. Egy honvéd bajtársunkkal — kocsijából a garázs előtt kiszállva — ugyanez történik. — Jó kilátások a jövőre!

— A clevelandi nyári néger zendülésnek 10 halottja, 46 sebesültje volt. Ebből 3-3 rendőr. „Mindenre lövünk, ami fehér!” üvöltöttek.

— Juli. 15-én 100 Km-es sebességű szélvihar volt a Balaton környékén, párosulva tojás nagyságú ?? jéggel. 4 ember fulladt a vízbe.

— Nyilvános ünnepi ülésen tett fogadalmat a M. F. B. a 48-as szabadságharc folytatására, annak 120. évfordulója alkalmából. A clevelandi magyar egyesületek vezetői között dr. Balló István bt-unk a magyar munkásért tett fogadalmat beszédében.

— Kegyelettel emlékeznek meg a „Szittyakürt” c. lap a nemrég elhunyt Szügyi Zoltán tbk-ról, a híres Szent László Hadosztály utolsó parancsnokáról.

— A II. v. háborúban Amerika vesztesége kerekén 400,000 halott, 670,000 sebesült volt. Miért? Megérte? — kérdezzük.

— A statisztika szerint jelenleg 1.200,000 nyugdíjas él otthon.

— A szabad világ kémelhárítói 107 szovjet hírszerzőt lepleztek le 1 év alatt. Nem csoda, mikor a szovjet diplomaták száma 15 év alatt háromszorosára emelkedett, s ezek 80-90 százaléka hírszerzéssel foglalkozik. De a magyar követség itt tele van ÁVO-sal.

— Ez év első felében Magyarországon 372 halálos baleset történt.

— Prágai értesülés szerint a Csehországot megszálló szovjet csapatok áldozatainak első heti száma 187 halott, 363 súlyos sebesült.

— A megszálló magyar csapatok „hazatelepülését” a kormány és párt is örömmel könyveli el, mert hogy komplikációk nélkül megúszták ezt a meggondolatlan kalandjukat.

— A mexikói olimpián elért magyar sikereik világraszólóak! A nyert érmek száma alapján a 3., az aranyakat véve alapul a 4. helyet szerezték meg sportolóink. De a népszerűséget tekintve, magasan az első helyen áll szegény kis csonka országunk! Üdv a dicsőséget szerzőknek!

— Otthon a házasságok felét pap nélkül kötik. Az újszülöttek 15 százaléka kapja nevét névadó ünnepen. 20 százalék a kommunista módra való temetés.

— Ráérő újságírók felmérése szerint a TV-kben 85 óra alatt 84 gyilkosságot és 372 más erőszakos cselekményt vetítettek. — Tanulj fiatalság!

— Néhai bt-unk Mohácsy Lajos bátyjának a gyümölcsstermesztésről szóló szakkönyve több mint 100,000 példányban fogyott el, ami otthon ritkaság.

— Júli. 1-ével egyes iparágakban áttértek a 44 órás munkahétre.

— Nagy ünnepségeket rendeztek Budapesten és vidéken a kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának 50. évfordulóján, nov. 24-én.

— A vám és deviza szabálysértések száma a m. évben 12,505, a büntetetté 2933 volt otthon.

— Győrben új színház épül. 4000 lakást „termel” évente a „házgyára”. Új főiskolája lesz, a Műszaki Egyetem.

— Az olasz Fiat-cég nagyméretű autógyárat épít a Szovjetu.-ban. Ehhez sok alkatrészt Magyarország szállít. Ezért cserébe évente 12,000 autót kap. De az átszámítási árról nem nyilatkoznak!

— A 400 kilowattos szovjet villamosenergie távvezeték építése Munkácstól Gödögig, befejezés előtt áll.

— A budapesti Anker-palotában „Hobby-bolt” nyílt.

— A Magyar Szabadságharcos Világszövetség Magyarországnak szóló sajtótájékoztatót szervezett meg „Üzenet” címen. Ezekben véleményüket ismertetik az ország vezetőivel. Ennek első száma többszáz példányban már útban van.

— „Nagy” Bercsényi Miklós kuruc vezér fiának Lászlónak emlékére és tiszteletére, aki tulnyomórészt magyar fiúkból megteremtette az első francia huszárezredet, számos nagy csata hőse, majd Franciaország marsallja volt, az ottani Luzancy-ban, ahol hamvai nyugszanak, nagyszabású kegyeletes ünnepséget rendeztek.

Részben FE-től.

Közlések:

Argentín hírek. A Buenos Airesben élő csendőr bjtársaink aug. 31-én tartották meg szokásos évi bajtársi vacsorájukat a Magyar Házban, melyen mintegy 50-en vettek részt, köztük a MHBK küldöttség, élén az argentin főcsoport elnökével. A csendőr csoport elnökének ez alkalomból mondott ünnepi beszédéből az alábbiakat idézzük:

..... ünnepelni jött ma össze a mi kis csendőr családunk, hogy megemlékezzünk... életünk legjelentősebb napjáról, amikor először esküdünk fel a zászlóra, a haza szimbólumára... hogy mint katonák, csendőrök, életünket egy célnak szenteljük, szolgálni a hazát híven, becsülettel, vitézül, mindhalálig... megvédeni a törvényt és a belső rendet életünk árán is. Ennél szebb hivatás nincs, nem volt és nem is lesz!... Teljesítettük is kötelességünket, amíg a zászló le nem hanyatlott, a haza el nem veszett. De ezzel nem szűnt meg az eskü szentsége... a kötelességünk, mert a haza nem halt meg, csak rabságban — de él!... itt, ahová az égi legfelsőbb Hadúr állított minket, tovább kell szolgálni a hazát, hogy annak minél több elismerést, barátot szerezzünk... és hogy egymásért mindenre kész bajtársi életünkkel példát mutassunk az emigrációban szét-húzásban, gyűlölködésben élő honfitársainknak...”

Ezután rátért arra, hogy aug 18-án volt 55 éve annak, amikor közösségük tagját, Orbán László ezds-t zászlóssá avatták a bécsi vonatosztagba, ahonnan nemsokára testületünkbe lépett át. Az I. v. háborúban mint századparnok kardos kitüntetésben részesült. Majd a 2 v. háború között különböző beosztásokban, legutóbb mint szombathelyi cső. ker. parancsnok szolgálta hazáját példásan, amiért ismételten kitüntették... kérte a Mindenhatót, hogy hűségéért áldja és jutalmazza meg, hogy még számos évfordulót megérhessen...

Szept. 6-án volt Czetz János 1849-es honv. tbk., argentin ezds. emléktáblájának ünnepélyes leleplezése a róla elnevezett téren. Ezen a „magyar” követ is részt vett. Czetz tbk. alapította az argentin katonai akadémiát és a térképészeti intézetet. Itt elvette az akkori elnök, Rosas leányát.

* * *

Üdvözljük a MHBK új központi vezetőjét!

A MHBK tanácskozó és határozathozó szerve f. év júni. 15-16-án Clevelandban tartott vezetői értekezletén a MHBK központi vezetőjévé sárbogárdi Mészöly Elemér szkv. vezérőrnagy bajtársat, vezető-helyettesévé v. Duska László szkv. vk. századost választotta meg.

Elnökünk az E. É. egyidejű megkülöndése mellett levélben üdvözölte a MHBK új központi vezetőjét. A vörög. úr az alábbi megleghangú levéllel válaszolt:

„Kedves Barátom! Köszönöm f. é. aug. 20-ról keltezett soraidat és a mellékelt Értesítőt. Érdeklődéssel olvastam a kis füzetet és meg kell állapítanom, hogy igazán alkalmas a testületi és bajtársi szellem ápolására és fenntartására. Ha egy szervezet közel áll a MHBK-hez, az kétségtelenül a Magyar Csendőrök Családi Közössége. Hiszen ugyanazon iskolából kerültünk ki, nevelésünk, lelki beállítottságunk ugyanaz és ma — távol a hazától, — azonos célok megvalósításáért küzdünk. — Felfogásbeli különbség nem volt közöttünk és nem lesz a jövőben sem. Legyen ez szilárd biztosíték a bensőséges viszony megmaradására. Bajtársi szeretettel köszöntelek.. Mészöly Elemér szkv. vezérőrnagy.”

A M. Cső. Cs. K. bajtársi szeretettel köszönti a MHBK új központi vezetőjét és munkájára a Hadak Urának áldását kéri.

Bizunk abban, hogy az az őszinte jó bajtársi viszony, mely a közös múlt alapján az emigrációban a két bajtársi közösség között eddig fennállott, meg fog maradni a jövőben is.

Szent László ünnepély. (:Előző számunkban közöltek kiegészítése:.)

Egész napot kitöltő Szent László ünnepélyt rendezett júni. 16-án Clevelandban a Magyar Vitézi Rend U.S.A. törzskapitánysága. Az ünnepély istentisztelettel, illetve szentmisével kezdődött, majd a Kalvin tereben folytatódott, ahol felavatták a V. R. emigrációban készült első zászlóját. Ennek egyik oldalán Szent László arcképe, a másikon a V. R. jelvénye látható.

A zászlót vitézek díszmagyarba öltözött leányai és várományosai vitték fel a szépen díszített színpadra, ahol azt v. Temesváry Gerő törzskapitány vette át, majd arra fogadalmat tett Ohio vitézi hadnagya. Az egyházakat képviselők áldásukat adták rá, majd az U.S.A., Kanada V. R.-jének vezetői, egyesületek és szervezetek képviselői jelmonddal ellátott szalagot kötöttek a zászlóra, így a M. Cső. Cs. K. nevében elnökünké volt ez a szép feladat.

A zászlóanya v. Magyarosy Sándorné volt.

A zászlóavatást v. Vittay Béla ezds. megrázó beszéde fejezte be.

Az ünnepi ebéd után v. Magyarosy Sándor vezérezds. mondott lélekemelő megemlékezést v. Horthy Miklós államvezetői működéséről, amit azzal a fohással fejezett be, hogy a Teremtő adjon hasonló felkészültségű, mélyhitű tulajdonságokkal megáldott vezetőket nemzetünk élére.

Jókívánatainkat küldjük:

- Forgó Mihály bajtársunknak (:Buffaló:) nősülése,
- Benc Kamillának Szabó Istvánnal kötött házassága alkalmából.
- Gratulálunk v. Borgóy Jánoséknak a harmadik unokához és
- Szabó Mihály örm. bt-éknak (:Ausztria:) fiuk születéséhez.

* * *

A buenos airesi cső. bajtársak javaslatát — kívánságukra — hozzájárulás végett szószerint az alábbiakban közöljük.

„Javaslat a v. m. kir. Csendőrség emigrációs egységének megszervezésére.

Az egységtárgyalások eredménytelensége miatt és mivel a jelen helyzetben a csendőr emigrációs vezetőségének színvonala káros befolyások következtében állandóan süllyed, valamint mivel áthidalhatatlan nehézségek akadályozzák a központi vezető megválasztását, j a v a s o l j u k :

1.) Az emigrációban élő mindenkor rangban legidősebb csendőr-csapattisztnek „KÖZPONTI VEZETŐ”-vé való nyilvánítását (:akadályoztatás esetén a rangban következő:), tekintet nélkül, hogy melyik világrészben lakik.

2.) Feladata: Örködni a felett, hogy az egyes Főcsoportok a katona és csendőr esküjükhöz híven, a hazaszeretet, hűség, bajtársiasság és a csendőrszellem követelményeinek megfelelően éljenek és legyenek vezetve és ahol szükségesnek mutatkozik, jóindulatú, szakképzett, tekintélyes befolyását érvényesítse.

3.) Minden Főcsoport a saját körülményeinek megfelelően megválasztott vezetőség alatt **önállóan** működik.

4.) A főcsoportok vezetője időnként tájékoztatja a központi vezető csoportja életének jelentős eseményeiről. Ennek a tájékoztatásnak másodpéldányát pedig megküldi a Lap szerkesztő bizottságának.

5.) A csendőr emigráció „hivatalos lapja” a már meglévő két lap, a „Bajtársi levél” és „Egyesületi értesítő” **egyesített szerkesztősége** és megállapítandó elnevezés alatt jelenjen meg. A lapot (:„Bajtársi értesítő”:) egyesített bizottság szerkeszti és adja ki.

6.) Anyagi ügyek kezelése és ellenőrzése a csendőrségi lap szerkesztőségében működő pénztári bizottság által történjék. A pénztári bizottság félévenként a pénztári napló másolatát a központi vezetőnek megküldi. A központi vezető főcsoportjának (:amelyhez ő is tartozik:) két

tagját számvizsgáló tagként jelöli ki es azok közreműködésével adja meg a felmentvényt.

7.) Az irattárat, valamint a csendőr vonatkozású és egyéb emlékeket, tárgyakat (:zászlókat:) és fényképeket a hivatalos lap egyesített bizottsága őrzi és gondozza.

8.) Fenti javaslatunkat megküldjük bajtársainknak az általunk ismert címekre, hozzászólás végett azon kéréssel, hogy nyilatkozatukat dr. István Balló 9906 Rosehill Ave., Cleveland, Ohio 44104 USA. címre megküldeni szíveskedjenek azzal, hogy tudomásuk szerint ki a rangban legidősebb emigrációban élő csendőr törzstiszt?

Alulírott ezredesek zárójelben tüntetik fel avatási évfolyamukat.

Kelt Buenos Aires, 1968. Október hó 30-án

Dr. Endrődy Barna (:1915:)

Pintér Aladár (:1910:)

v. Vattay Ferenc (:1907:)

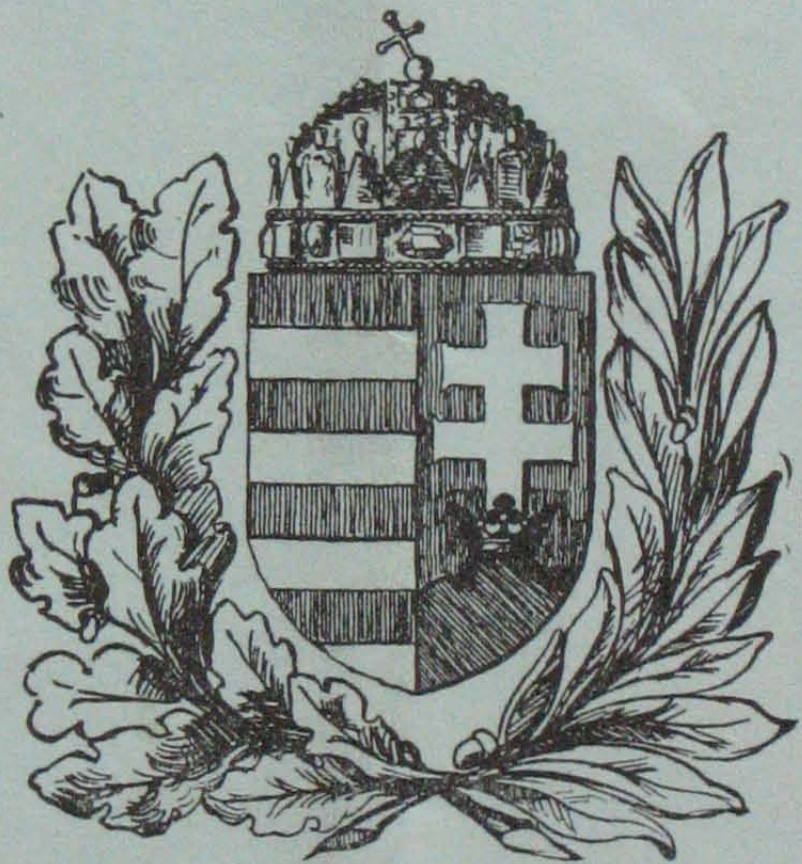
Orbán László (:1913:)//

A M. Cső. Cs. K. a fenti javaslatot örömmel üdvözli! Vitéz Vattay ezds. úr köztiszteletben álló személyében biztosítékot látunk arra, hogy az emigrációs csendőrszervezet méltó lesz a volt nagynevű Testület emlékéhez!

A fenti csoport november 29-i közgyűléséről a következő E. É.-ben számolunk be,

Istentől áldott, boldog magyar
újesztendőt kíván
a szerkesztő bizottság.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Ámen!